
OHJEITA VIHKIPARILLE

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta

Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus.
1. Kor. 13:13

Ohjeita vihkiparille vihkitoituksesta ja sen musiikista

Olette valmistelemassa yhtä elämän suurta juhlaa, vihkitoitusta. Kirkollinen avioliittoon vihkiminen on sekä oikeudellinen tapahtuma että pyhä toimitus, jossa pyydetään liitolle Jumalan siunausta. Tässä oppaassa annamme ohjeita, jotka toivottavasti auttavat vihkitoituksen valmistelussa ja suunnittelussa.

ENNEN VIHKIMISTÄ

Kirkollisen vihkimisen edellytyksenä on rippikoulun käyminen ja kirkkoon kuuluminen. Samaa sukupuolta olevia ei voi vihkiä kirkollisesti. Muussa tapauksessa vihkiminen tapahtuu siviiliviranomaisen luona. Näin solmittu miehen ja naisen välinen avioliitto voidaan siunata kirkossa. Kirkollisesti voidaan vihkiä parit, joista toinen kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja toinen johonkin muuhun kristilliseen kirkkoon tai uskontokuntaan. Kristillinen vihkiminen voidaan toimittaa silloinkin, kun toinen kihlakumppaneista kuuluu ulkomailla toimivaan kristilliseen kirkkokuntaan.

AVIOLIITON ESTEIDEN TUTKINTA

Esteiden tutkinta suoritetaan jommankumman vihittävän seurakunnan kirkkoherranvirastossa ja tutkintaa haetaan yhdessä. Tutkinnan voi suorittaa myös maistraatissa ja maistraatin verkkopalvelussa.

Kihlapari pyytää esteiden tutkintaa täyttämällä ja allekirjoittamalla tutkintalomakkeen. Lomakkeessa on oltava kummankin allekirjoitukset, jotta esteiden tutkinta voidaan aloittaa. Esteiden tutkintaa haettaessa parin on todistettava henkilöllisyytensä kuvallisilla henkilötodistuksilla. Avioliiton esteiden tutkintalomake on myös mahdollista täyttää kotona ja postittaa kirkkoherranvirastoon. Mikäli lomake toimitetaan avioliiton esteiden tutkijalle postitse, siinä on oltava myös kahden todistajan allekirjoitukset.

Esteiden tutkintapyyntö on jätettävä kirkkoherranvirastoon viimeistään seitsemän päivää ennen vihkitilaisuutta. Todistus avioliiton esteiden tutkinnasta on voimassa neljä kuukautta. Jos vihkimisen toimittaa kotiseurakunnan pappi, hän saa todistuksen virastosta. Muussa tapauksessa vihkiparin on huolehdittava todistuksen toimittamisesta vihkiparille. Lisätietoja esteiden tutkinnasta saa oman seurakunnan kirkkoherranvirastosta.

KUULUTUKSET

Vanhan perinteen mukaan avioliittoaikomus ilmoitetaan sunnuntain jumalanpalveluksessa. Kuulutuksissa avioliittoon aikovien nimet luetaan parin toivomassa seurakunnassa jumalanpalveluksen yhteydessä ja samalla avioliittoon aikovien puolesta myös rukoillaan.

Kuulutuksista voi sopia samalla kertaa, kun esteiden tutkintaa haetaan. Kuulutusten lukemisen voi myös kieltää.

SUKUNIMEN VALINTA

Sukunimen valinnasta päättää vihkipari yhdessä ja ratkaisu ilmoitetaan vihkimisen suorittavalle papille. Vihkimisen jälkeen mahdollinen sukunimen muutos rekisteröidään väestötietojärjestelmään.

Tieto sukunimen muutoksesta välittyy automaattisesti moneen eri paikkaan. Tiedon saavat suoraan Väestörekisterikeskuksesta mm. valtion ja kuntien viranomaiset, aviopuolisoiden seurakunnat, Kansaneläkelaitos, posti sekä monet pankit, vakuutusyhtiöt ja kauppaketjut. Kaikkiin paikkoihin tieto ei kuitenkaan päivity suoraan. Siksi sukunimen muuttumisesta kannattaa ilmoittaa myös suoraan eri tahoille.

Lisätietoa sukunimen valinnasta löytyy oikeusministeriön verkkosivuilta.

MISSÄ VIHILLE?

Vihkiminen voidaan suorittaa kirkossa, seurakunnan muissa tiloissa, kotona tai vaikkapa luonnon keskellä. Häät voidaan pitää pienimuotoisesti kahden todistajan läsnäollessa. Toisaalta paikalle voi kutsua koko suvun ja kaikki ystävät juhlistamaan suurta päivää. Vihkiminen voidaan yhdistää myös kastetilaisuuteen tai kodinsiunaamiseen. Tärkeintä on, että päivä on vihkiparin näköinen.

Kirkon ja seurakunnan muiden tilojen varaukset tehdään kirkkoherranvirastossa. Seurakunnan tiloja voi vuokrata myös hääjuhlaan, jolloin tiloista peritään hinnaston mukainen tilavuokra ja emännän tuntikorvaus. Vihkitilaisuuden päivään ja kellonaikaan voi vaikuttaa vihkiparin toiveiden lisäksi muiden tilaisuuksien määrä vihkikirkossa. Vihkipaikan valinnassa on otettava huomioon toimituksen jumalanpalvelusluonne ja kirkollisen vihkimisen erityislaatu. Mikäli vihkiminen ei ole kirkossa ja vihkipari haluaa, paikalle voidaan rakentaa valkoisella liinalla verhoiltu alttari, jota koristavat kynttilät, kukat ja krusifiksi. Alttarin eteen voidaan järjestää myös polvistumismahdollisuus samaan tapaan kuin kirkossa.

KUKA VIHKI?

Vihkipappi on tavallisesti jommankumman vihittävän kotiseurakunnasta, mutta vihkipapiksi voi etukäteen pyytää myös muuta pappia. Jos vihkipappi hankitaan itse, papin nimi ilmoitetaan kirkkoherranvirastoon jo tilan varauksen yhteydessä. Pappi on syytä varata hyvissä ajoin. Luontevasti asia hoituu samalla, kun olette pyytämässä avioliiton esteiden tutkintaa kirkkoherranvirastossa.

TOIMITUSKESKUSTELU

Vihkipapin kanssa on hyvä sopia tapaamisesta ennen vihkitilaisuutta. Keskustelun ajankohta kannattaa sopia hyvissä ajoin. Toimituskeskustelussa keskustellaan vihkimiseen liittyvistä asioista, kuten kaavan sisällöstä ja toimituksen luonteesta. Vihkikaavat sisältävät vaihtoehtoisia osioita, joista päätetään keskustelun aikana. Vihkipapille kannattaa kertoa omista toiveistaan. Papille ilmoitetaan toimituskeskustelun yhteydessä myös päätös sukunimestä. Papin kanssa voi myös harjoitella toimitusta etukäteen. Jos vihkitilaisuutta harjoitellaan, voi läsnä olla muitakin, esimerkiksi bestman, kaaso, vanhemmat. Suositeltavaa on, että varsinkin ne henkilöt, joilla on tehtävä itse toimituksessa olisivat läsnä myös harjoituksissa.

VIHKITILAISUUS

Vihkikaavan toteuttamiseen on monenlaisia vaihtoehtoja. Vihkimisen kulkuun ja kaavavaihtoehtoihin tutustutaan etukäteen yhdessä vihkipapin kanssa. Vihkitoimitukseen kuuluu aina raamatunlukua, puhe, kysymykset, aviopuolisoksi julistaminen, rukouksia, virsiä ja musiikkia. Hääparin ei tarvitse jännittää vihkitoimituksen kulkua eikä muistaa sen kaikkia yksityiskohtia. Papin kanssa etukäteen käytävässä keskustelussa sovitaan vihkikaavasta ja samalla myös merkeistä, joilla pappi voi vihkitoimituksen edetessä muistuttaa vihkiparia esimerkiksi polvistumaan tai kääntymään kirkkosaliin päin.

Vihkipari saapuu alttarille yhdessä. Morsian voi saapua kirkkoon myös yksin, isänsä tai muun sukulaisen saattamana, jolloin sulhanen odottaa morsianta kirkon etuosassa. Ennen alkusiunausta morsiuspari polvistuu hetkeksi alttarille. Häämarssin soidessa häävieraat seisovat. Perinteen mukaan morsiamen sukulaiset ja ystävät istuvat kirkossa takaa katsoen vasemmalla puolella, sulhasen puolestaan käytävän oikealla puolella. Jos kaaso ja bestman osallistuvat vihkitoimitukseen, he seisovat viistosti hääparin takana. Vihkitoimituksen lopuksi pappi ojentaa vihkiparille Raamatun ja onnittelee heitä. Hääpari poistuu kirkosta häämarssin tai päätösmusiikin soidessa. Poistumisen aikana häävieraat seisovat.

VIHKIKAAVA

I Johdanto

1. Johdantomusiikki: häämarssi ja virsi
2. Alkusiunaus
3. Johdantosanat
4. Psalmi
5. Rukous

II Sana

6. Raamatunlukua
7. Puhe

III Vihkiminen

8. Kysymykset
9. Sormusrukous
- (10. Sormuslupaukset)
11. Avioliiton vahvistaminen ja aviopuolisoiden siunaaminen
12. Virsi tai muuta musiikkia
13. Yhteinen esirukous
14. Isä meidän

IV Päätös

15. Siunaus
16. Lähettäminen
17. Päätösmusiikki: virsi ja häämarssi

MORSIUSMESSU

Morsiusmessu on vihkijumalanpalvelus, johon sisältyy ehtoollisen vietto. Morsiusmessusta kannattaa sopia jo kirkkoa varattaessa, sillä se vaatii tavallista pidemmän aikavarauksen. Morsiusmessua voidaan viettää myös seurakunnan pyhäpäivän pääjumalanpalveluksena.

MUSIIKKI

Musiikki on yksi olennainen osa vihkitoitusta. Musiikin valinnassa on tarpeen ottaa huomioon omien toiveiden lisäksi tilaisuuden jumalanpalvelusluonne sekä kirkkotila, joka saattaa asettaa omia rajoituksiaan.

Vihkitoituksessa käytettävästä musiikista sovitaan kanttorin kanssa. Hääparin kannattaa kertoa kanttorille omista toiveistaan, musiikista kannattaakin sopia hyvissä ajoin yhdessä kanttorin kanssa. Kanttoreilla on usein myös hyviä ehdotuksia tilaisuuden musiikiksi. Kanttorin voi tavata joko papin kanssa käytävän toimituskeskustelun yhteydessä tai erikseen sovittuna aikana. Toimituksen musiikkiin liittyvistä asioista voi sopia myös puhelimitse, jos yhteistä tapaamisaikaa ei löydy.

Vihkitilaisuuteen sisältyy perinteisesti alku- ja päätösmusiikki sekä alku- ja loppuvirsi. Usein puhutaan häämarsseista, mutta alku- ja päätösmusiikin ei välttämättä tarvitse olla marsseja. Vihkimiseen voi sisältyä myös useampia virsiä tai muuta sopivaa musiikkia.

HÄÄMARSSEJA

Vihkitilaisuudessa soitetaan yleensä kaksi häämarssia. Toinen niistä soi sisääntulomusiikkina kirkkoon asteltaessa, toinen taas lähtömusiikkina alttarilta poistuttaessa. Varmimpia valintoja ovat usein tutut häämarssit.

Häämarssin ei tarvitse välttämättä olla marssi eikä edes urkuteos, vaan myös muut tilanteeseen sopivat sävelmät voivat tulla kyseeseen. On kuitenkin hyvä muistaa, että vihkiminen on jumalanpalvelus, ja myös sen musiikin tulee olla jumalanpalvelukseen sopivaa.

Suosittuja häämarsseja esimerkiksi:

- J.S Bach: Preludi C-duuri
- J.S Bach: Preludi F-duuri
- Jeremiah Clarke: A Trumpet Voluntary
- Edward Elgar: Maa tulevaisuuden (Pomp and Circumstance) op. 39
- Toivo Kuula: Häämarsi op. 3 no. 2
- Erkki Melartin: Juhlamarssi op. 22 no. 30 (Prinsessa Ruusunen)
- Felix Mendelssohn: Häämarsi op. 61 no. 9 (Kesäyön unelma)
- Johann Pachelbel: Kaanon
- Richard Wagner: Morsiuskuoro oopperasta Lohengrin

Häämarsseja voi kuunnella esimerkiksi www.haamusiiikki.info ja Virtuaalivihkiminen -sivustoilla.

VIHKIMISEEN SOPIVIA VIRSIÄ

Vihkitilaisuuteen sopivia virsiä löydät virsikirjan osiosta ”Avioliitto” (virret 238-241).

Varsinaisten vihkivirsien lisäksi virsikirjasta löytyy myös monia muita virsiä, jotka sopivat vihkitilaisuuteen. Tällaisia ovat esimerkiksi monet kiitos- ja ylistysvirret sekä eri vuodenaikoihin liittyvät virret.

Alta löydät ehdotuksia vihkitilaisuuteen sopivista virsistä.

- 238 Avioliiton Jumala
- 239 Loi Herra kuvaksensa
- 240 Herra, kaiken onnen tuoja
- 241 Herra, rakkaastani tunnen iloa
- 329 Kiitos nyt Herran
- 332 Herraa hyvää kiittää
- 338 Päivä vain ja hetki kerrallansa
- 397 Kun on turva Jumalassa
- 462 Soi kunniaksi Luojan
- 464 Kuin oksat vihannoivat
- 471 Hyvä Jumala, kiitän kodista
- 517 Herra kädelläsi
- 571 Jo joutui armas aika
- 600 Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan

Vihkivirsien lisäksi voidaan käyttää vihkilauluja, jotka löytyvät uusista virsikirjoista (numerot 816 – 824) sekä virsikirjan lisävihkon virsiä (901-979)

Esimerkkejä vihkilauluista

- 818 Kaiken hyvän antaja
- 822 Se tuntee onnen syvän
- 823 Rakkauden suurta juhlaa
- 824 Oi rakkauden Luoja

Kaikki virret ja vihkilaulut nuotteineen löytyvät verkkovirsikirjasta osoitteesta evl.fi/virsikirja.

MUU MUSIIKKI

Vihkitoitimukseen voi sisältyä virsien ja häämarssien lisäksi myös muidenkin esittämää musiikkia. Musiikkiesitys voi olla esimerkiksi hengellinen laulu, instrumentaali- tai muu tilaisuuteen sopiva musiikkikappale. Ylimääräisestä musiikkiesityksestä sovitaan aina etukäteen kanttorin ja papin kanssa. Esiintyjän on hyvä osallistua vihkitilaisuuden harjoituksiin, jolloin hän voi tutustua kirkon akustisiin ominaisuuksiin. Samalla hänellä on mahdollisuus perehtyä toimituksen kulkuun käytännössä ja kuulla muun musiikin teemoja.

AVIOLIITON SIUNAAMINEN

Siviiliavioliitto tai esimerkiksi ulkomaan lakien mukaan solmittu avioliitto voidaan siunata kirkollisesti. Kirkollinen siunaaminen muistuttaa muodoltaan kirkollista vihkimistä. Merkittävin ero on kysymysten sanamuodossa.

Avioliiton siunaamisen voi suorittaa kuka tahansa suomalainen evankelis-luterilainen pappi missä päin maailmaa tahansa, koska avioliiton siunaaminen ei ole juridinen tapahtuma. Avioliiton siunaaminen voidaan toimittaa kirkossa tai muualla sopimuksen mukaan.

EVÄITÄ ARKEEN

"He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi. Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako." (Matt. 19:6)

Hääpäivän jälkeen alkaa uusi elämä avioparina. Jo häitä suunnitellessa kannattaa miettiä, millainen parin yhteinen elämä tulee olemaan. Seurakunnat tarjoavat monenlaista tukea yhteiselle tielle. Parisuhteeseen kannattaa panostaa silloinkin, kun kaikki tuntuu menevän hyvin. Myös kirkollisten toimistusten avulla voitte juhlistaa ja vahvistaa omaa yhteiseloaanne. Tällaisia toimituksia ovat mm. kodin siunaaminen, rukoushetki vuosipäivänä sekä usein myös perhejuhla viettäessä kastepäivä. Usko toivo rakkaus -verkkosivuilta löytyy avuksi parisuhteen hoitoon Virtaa välillämme -materiaalia.

RUKOUSHETKI VUOSIPÄIVÄNÄ

Rukoushetki voidaan pitää avioliittoon vihkimisen vuosipäivänä tai muulloinkin avioparin sitä toivoessa. Sen johtaa pappi, muu seurakunnan työntekijä tai seurakuntalainen. Rukoushetki voidaan viettää myös perhepiirissä. Sopivia paikkoja rukoushetkelle ovat esimerkiksi kirkko, kappeli tai koti. Rukoushetkessä kiitetään yhteisestä elämästä ja pyydetään siunausta tuleviin vuosiin. Sitä voidaan viettää myös avioparia koskettaneen kriisin jälkeen vahvistukseksi sitoutumiselle. Rukoushetkeä vietetään usein myös avioliiton merkkipäivänä, kuten hopea- tai kultahääpäivänä. Sitä voidaan juhlistaa perhepiirissä tai suuremmalla joukolla.

KODIN SIUNAAMINEN

Kotia siunattaessa kiitetään kodista ja pyydetään siunausta sen asukkaille sekä rukoillaan, että kodissa vallitsisi rakkaus.

Kodin siunaamisen rukoushetken voi toteuttaa monella tavalla. Siunaamisen voi myös yhdistää tupaantuliin tai kotona vietettävään lapsen kastetilaisuuteen, avioliittoon vihkimiseen tai muuhun juhlaan. Koti siunataan useimmiten muuton jälkeen tai ensimmäistä yhteistä kotia perustettaessa.

KIRKON KORISTELU JA VALOKUVAUS

Kirkoissa on seurakunnan puolesta alttarikukat ja -kynttilät. Muusta koristelusta voi sopia suntion kanssa. Riisin tai vastaavan heittäminen ei ole mahdollista kirkon rappusilla, mutta sen sijaan voi käyttää esimerkiksi saippuakuplia tai sädetikkuja - vuodenajasta riippuen. Ulkokynttilöiden käytöstä kirkon pihalla on sovittava suntion kanssa.

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta toivottaa teille ikimuistoista hääjuhlaa ja siunausta yhteiselle elämälle!

LAPUAN TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Koulukatu 2

62100 Lapua

puh. (06) 4385 230 ja 4385 231

www.lapuantuomiokirkkoseurakunta.fi

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta on myös
Facebookissa ja Instagramissa!

